

วิชากฎหมายอาญา 1

Criminal Law 1: General Principles

คำถามข้อที่ 1 ด้วยเหตุที่แอบไปคบหาหญิงอื่น นายภูมินแท สัญชาติเกาหลีใต้ จึงวางแผนชักชวนนางสมหญิง สัญชาติไทย ซึ่งเป็นภริยาของตนเองไปท่องเที่ยว และฆ่าให้ตาย วันที่ 1 เมษายน 2568 ในระหว่างที่ทั้งคู่อยู่ที่ท่าอากาศยาน ประเทศฟิลิปปินส์เพื่อรอขึ้นเครื่องกลับประเทศไทย นายภูมินแทแอบใส่ยาพิษ ในขวดน้ำ และยื่นให้นางสมหญิงดื่ม อย่างไรก็ตาม ยาพิษดังกล่าวออกฤทธิ์เมื่อทั้งคู่นั่ง อยู่ในอากาศยานไทยซึ่งกำลังบินอยู่เหนือทะเลจีนใต้ แต่เนื่องจากในเที่ยวบินนั้นมีผู้โดยสารซึ่งเป็นแพทย์อยู่จึงสามารถช่วยชีวิตนางสมหญิงไว้ได้ แม้กระนั้นก็ตาม เครื่องบินก็จำเป็นต้องลงจอดฉุกเฉินที่ประเทศเวียดนามเพื่อนำนางสมหญิง ส่งโรงพยาบาลด่วน นายภูมินแทจึงอาศัยจังหวะนั้นลอบหลบหนีกลับประเทศตนเองไป เช่นนี้ หากต่อมานายภูมินแทเดินทางเข้ามายังประเทศไทยอีก ศาลไทยมีอำนาจ พิจารณาคดีนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด

แนวคำตอบ

นายภูมินแท สัญชาติเกาหลีใต้ ลงมือฆ่านางสมหญิง สัญชาติไทย ด้วยการ วางยาพิษโดยได้กระทำไปตลอดแล้ว แต่ไม่บรรลุผลเพราะนายแพทย์บนเครื่องบิน ช่วยชีวิตนางสมหญิงไว้ได้ทัน นายภูมินแทจึงมีความผิดฐานพยายามฆ่าโดยไตร่ตรองไว้ก่อน (เนื่องจากการวางแผน) ตามมาตรา 289 (4) ประมวล 80

ทั้งนี้ จากข้อเท็จจริงจะเห็นได้ว่า “การกระทำ” คือ การฆ่าด้วยการส่งน้ำ ผสมยาพิษให้ดื่มเกิดขึ้นทั้งหมดแล้วในประเทศฟิลิปปินส์ คงมีแค่ “ผล” ของการกระทำ คือ ยาพิษออกฤทธิ์เท่านั้นที่เกิดขึ้นบนอากาศยานไทยที่บินอยู่เหนือ ทะเลจีนใต้ อีกทั้งในท้ายที่สุดแล้วก็ไม่ได้ทำให้ความผิดสำเร็จด้วย กรณีนี้จึงไม่ต้องด้วย มาตรา 4 วรรคสอง ที่ศาลไทยจะมีเขตอำนาจ

นอกจากนี้ หากพิจารณาจากระยะเวลาที่ยาพิษออกฤทธิ์ ประกอบกับระยะเวลา การบินจากประเทศฟิลิปปินส์ถึงประเทศไทย ย่อมไม่ใช่เรื่องที่ว่า “การพยายามกระทำ

ความผิดที่เกิดนอกราชอาณาจักร ถ้าได้กระทำไปตลอดจนถึงขั้นความผิดสำเร็จ
ผลจะเกิดขึ้นในราชอาณาจักร” ที่จะสามารถนำมาตรา 5 วรรคสอง ส่วนที่สองมาปรับใช้ได้
การกระทำความผิดของนายภูมินทร์จึงเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นนอกราชอาณาจักร อย่างไรก็ตาม
เมื่อการพยายามฆ่าเป็นความผิดต่อชีวิต และผู้เสียหายในคดีนี้คือนางสมหญิง
ซึ่งมีสัญชาติไทย ดังนั้น หากนางสมหญิงเองเป็นผู้ฟ้องขอให้ศาลลงโทษ ศาลไทยย่อมมี
เขตอำนาจที่จะพิจารณาคดีนี้ได้โดยผลของมาตรา 8 (ข) (4) ประมวลกฎหมายอาญา

คำถามข้อที่ 2 นายดำและนายฟ้าตกลงที่จะเข้าไปลักทรัพย์ในบ้านของนายแดง โดยแบ่งหน้าที่กันทำ นายดำเข้าไปในบ้านและหยิบโทรศัพท์ กระเป๋าเงินของนายแดงออกมา ส่วนนายฟ้าขับรถยนต์ไปส่งนายดำหน้าบ้านของนายแดง และจอดรอนายดำหน้าบ้าน เมื่อนายดำนำโทรศัพท์และกระเป๋าเงินของนายแดงออกมาแล้วจึงขึ้นรถยนต์ นายฟ้าได้ขับรถออกไป

ต่อมา นายดำและนายฟ้าถูกจับได้ และพนักงานอัยการยื่นฟ้องนายดำและนายฟ้า เป็นจำเลยต่อศาล ในฐานะร่วมกันลักทรัพย์ในเคหสถาน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 และขอให้ศาลพิพากษาริบรถยนต์ของนายฟ้าที่ใช้ในการกระทำความผิด นายดำและนายฟ้าให้การรับสารภาพทั้งในชั้นสอบสวนและชั้นพิจารณา แต่นายดำ ขอให้ศาลรอกการลงโทษตน โดยอ้างว่า นายดำเพิ่งกระทำความผิดเป็นครั้งแรก ไม่เคยมี ประวัติต้องถูกจำคุกมาก่อน และได้นำโทรศัพท์และกระเป๋าเงินของนายแดงมาคืน อีกทั้งมีภาระต้องดูแลบุตรผู้เยาว์จำนวน 3 คน แต่ผู้เดียวเพราะภริยาเสียชีวิตไปแล้ว และไม่มีญาติพี่น้องที่จะช่วยดูแล นอกจากนี้ ศาลได้รับคำแถลงจากนายแดงว่าไม่ติดใจ เอาความจากนายดำเพราะได้รับทรัพย์สินคืนทั้งหมด และนายดำได้ขอขมาโทษตน เพราะสำนึกผิดแล้ว

ดังนี้ หากศาลพิจารณาแล้วเห็นว่านายดำและนายฟ้ากระทำความผิดฐานลักทรัพย์ ในเคหสถานจริง และจะลงโทษจำคุกนายดำและนายฟ้า 2 ปี และได้พิจารณา ข้อเท็จจริงตามที่นายดำกล่าวอ้างได้ความตามที่นายดำร้องขอ ประกอบกับคำแถลง ของนายแดง ศาลจะรอกการลงโทษนายดำได้หรือไม่ อย่างไร และศาลจะริบรถยนต์ ของนายฟ้าหรือไม่ เพราะเหตุใด

แนวคำตอบ

ศาลสามารถใช้ดุลพินิจรอกการลงโทษจำคุกนายดำได้ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 เพราะนายดำกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ในเคหสถานซึ่งเป็นการกระทำความผิดที่ไม่ร้ายแรง และศาลจะลงโทษจำคุกไม่เกินสองปี ซึ่งเป็นโทษ ที่ไม่เกินห้าปี นายดำไม่เคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน และได้ให้การรับสารภาพ เป็นประโยชน์ในการพิจารณาของศาล ได้ชดใช้สินทรัพย์ให้แก่ผู้เสียหาย

และพยายามบรรเทาผลร้าย รวมถึงสำนักผิดแล้ว อีกทั้งมีเหตุอันควรปรานีคือต้องดูแลบุตรผู้เยาว์ถึงสามคน ซึ่งหากนายคำต้องโทษจำคุกก็จะมีผู้ดูแลบุตร ถือว่ามีเหตุอันควรปรานี และศาลสามารถกำหนดเงื่อนไขการคุมประพฤติได้อย่างใดอย่างหนึ่งในมาตรา 56 (1)-(10) ได้ ภายในเวลาที่ศาลกำหนด

ส่วนการริบรณต์ของนายฟ้านั้น รณต์ดังกล่าวยังไม่ถือว่าเป็นทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำความผิดโดยตรง ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 33 เพราะเป็นการใช้รณต์รับส่งนายคำ ไม่ได้ใช้ในการลักทรัพย์ในเคหสถาน ศาลจึงไม่ริบรณต์ดังกล่าว (เทียบเคียงคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4981/2548 และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 16/2544)